

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/109/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721203463
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3721203463.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, dieťa matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., okres Púchov, právne zastúpenej JUDr. Darinou Kučerovou, advokátkou, so sídlom E. XX/XX, F. D. a otca A. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, I. F., právne zastúpeného JUDr. Zuzanou Tomášovou, advokátkou so sídlom E. XX/XX, F. D., o zmene úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. PB-12P/59/2021-116 zo dňa 9. augusta 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. PB-12P/59/2021-116 zo dňa 9. augusta 2023 p
o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“, prípadne „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že „Otec je oprávnený stýkať sa s mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, nasledovne: - každý páry týždeň v roku, v sobotu a v nedeľu od 09.00 - 18.00 hod. tak, že si dieťa o 09.00 hod., pred bytom matky prevezme a o 18.00 hod., pred jej bytom odovzdá, - každý týždeň v stredu od 15.00 hod. do 18.30 hod., tak, že si dieťa o 15.00 hod. pred bytom matky prevezme a o 18.30 hod., pred jej bytom odovzdá. - počas vianočných sviatkov každý rok 25.12. od 09.00 - 18.00 hod. tak, že si dieťa o 09.00 hod., pred bytom matky prevezme a o 18.00 hod., pred jej bytom odovzdá, - každý páry rok 31.12. od 09.00 - 18.00 hod. tak, že si dieťa o 09.00 hod., pred bytom matky prevezme a o 18.00 hod., pred jej bytom odovzdá, - každý nepáry rok 01.01. od 09.00 - 18.00 hod. tak, že si dieťa o 09.00 hod., pred bytom matky prevezme a o 18.00 hod., pred jej bytom odovzdá, - počas Veľkonočných sviatkov, každý rok vo Veľkonočný pondelok od 09.00 - 18.00 hod. tak, že si dieťa o 09.00 hod., pred bytom matky prevezme a o 18.00 hod., pred jej bytom odovzdá. Matka je povinná v určený čas dieťa na styk pripraviť v mieste svojho bydliska a styk otcovi umožniť. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 12P/34/2021, zo dňa 18.08.2021, právoplatný 08.09.2021. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 05.09.2022, sp. zn. 12P/59/2021-51 súd spojil konanie sp. zn. 12P/59/2021 a sp. zn. 7P/38/2022 na spoločné konanie, ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. 12P/59/2021.

3. Okresný súd zamietol návrh matky na výsluch svedkov A. D., G. J. a K. D., vzhľadom na to, že vykonaným dokazovaním došlo k dostatočnému objasneniu veci, aj s poukazom na znalecký posudok. Navyše uvedené osoby nie sú s otcom maloletého v priamom kontakte (jedná sa o otcovu susedu, matkinu susedu a matkinu kamarátku), preto okresný súd nepovažoval za potrebné ich vypočuť.

4. S poukazom na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), § 28 ods. 2 zákona o rodine, § 36 ods. 1 zákona o rodine, § 25 ods. 1, 2 zákona o rodine, v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu najlepší záujem maloletého dieťaťa (čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa; čl. 5 Zákona o rodine). V prípade, že maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úprava styku je inštitút, ktorý sa vyvíja vzhľadom na vek dieťaťa, okolnosti a úprava styku nie je určená raz a navždy. Súd rozhodnutie o úprave styku v budúcnosti môže modifikovať, práve s ohľadom aj na skutočnosti, ktoré budú preukazované alebo preukázané ohľadne aktuálneho styku, teda, či je potrebné styk modifikovať, a to zúžiť alebo rozšíriť do budúcnosti.

5. Okresný súd zdôraznil, že úprava styku taká ako žiadal otec vo svojom návrhu, je v súlade so záujmom maloletého, a preto je potrebné styk otca s maloletým rozšíriť v zmysle výrokovej časti tohto rozsudku. Hoci matka v priebehu konania tvrdila, že maloletý nemá k otcovi vytvorený citový vzťah, otec je pre maloletého cudzia osoba, maloletý je v prítomnosti otca mrzutý a plače, pričom sa mu zhoršil zdravotný stav (záchvaty trasu, kožné problémy), nebolo relevantným spôsobom preukázané, že by zhoršený zdravotný stav maloletého bol spôsobený v dôsledku realizácie styku s otcom, a teda nebolo preukázané, že by styk maloletého s otcom bez prítomnosti matky akýmkoľvek spôsobom nepriaznivo vplýval na maloletého. Naopak okresný súd mal za to, že maloletý má s otcom dobrý, harmonický vzťah a k tomuto má vytvorenú citovú väzbu, pričom aj z vyjadrenia znalca vyplýva, že maloletý nevykazuje separačnú úzkosť pri styku s otcom bez prítomnosti matky, nakoľko otec je pre neho vzťahovo blízka osoba.

6. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol okresný súd, že nezistil, že by maloletý v dôsledku styku s otcom trpel, ani že by správanie otca (matkou vytykaná nesprávna hygiena otca pri maloleťom, či tvrdené kŕmenie maloletého cukríkmi) určitým spôsobom negatívne ovplyvňovalo zdravotný stav maloletého. Toto nevyplýva zo žiadnej z priložených lekárskejších správ, jedná sa preto len o tvrdenie matky, ktoré otec vyvrátil. V intenciách vyššie uvedeného, najmä s poukazom na odporúčanie kolízneho opatrovníka ako aj na závery znaleckého posudku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že maloletý má s otcom dobrý vzťah, je to preňho blízka osoba, v jeho prítomnosti je spontánny a hravý, netrpí odlúčením od matky, pričom v dôsledku styku otca s maloletým dieťaťom nie je ohrozené jeho zdravie a duševný vývin, vyhovel otcovmu návrhu a rozhodol tak, že otec je oprávnený stretávať sa „s maloletým každý páry týždeň v roku, v sobotu a v nedeľu od 09.00 - 18.00 hod., každý týždeň v stredu od 15.00 hod. do 18.30 hod., počas vianočných sviatkov každý rok 25.12. od 09.00 - 18.00 hod., každý páry rok 31.12. od 09.00 - 18.00 hod., každý nepáry rok 01.01. od 09.00 - 18.00 hod. a počas Veľkonočných sviatkov, každý rok vo Veľkonočný pondelok od 09.00 - 18.00 hod..“

7. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že hoci znalec navrhoval rozšíriť styk otca s maloletým na viac hodín za deň s postupným nábehom, pričom toho času trvá styk otca s maloletým cez víkend 2 hodiny a v týždni hodinu a pol, tak okresný súd mal za to, že „v časovom rozmedzí od 09:00 - 18:00 hod. (cez víkend) a od 15:00 - 18:30 hod. (v týždni) dokáže otec prežiť s maloletým plnohodnotnejšie a je schopný lepšie si upevniť a ďalej budovať vzťah otca so synom, aj vzhľadom na to, že maloletý po obede spáva približne dve až tri hodiny. Čo sa týka styku otca s maloletým počas sviatkov, súd považuje za správne a spravodlivé, aby maloletý strávil s otcom deň po Vianociach, teda 25.12., a rovnako každý páry rok 31.12. a každý nepáry rok 01.01.. Počas Veľkonočných sviatkov súd usúdil, že je v záujme maloletého aby strávil s otcom Veľkonočný pondelok, nakoľko sa jedná o chlapca, ktorý bude s otcom chodiť na šibačky.“

8. Okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal v prvom rade z potrieb maloletého dieťaťa a rozhodnutie súdu v tak citlivej otázke ako je stretávanie sa rodičov s dieťaťom a určenie rozsahu vplyvu rodiča na výchovu dieťaťa, musí sledovať v prvom rade záujmy dieťaťa a nie záujmy rodičov. Prihliadol

teda aj na to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie a upevňovanie vzťahu nielen k matke, ale aj k otcovi. Hoci bolo zistené, že maloletý trpí záchvatovými stavmi, pričom má tiež ťažkosti s prijímaním tuhej stravy, takto zhoršený zdravotný stav maloletého však nemožno pripisovať styku maloletého s otcom, nakoľko takáto skutočnosť nevyplýva zo žiadneho z vykonaných dôkazov. Záchvatové stavy sa u maloletého vyskytujú už od júla 2021, pričom sama matka okresnému súdu uviedla, že styk otca s maloletým bez jej prítomnosti (každú stredu) prebieha od právoplatnosti rozsudku o poslednej úprave styku, teda od 08.09.2021, a následne od 18.12.2021 aj sobotu a nedeľu. Zároveň zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že poruchy príjmu potravy u maloletého môžu byť zapríčinené aj pretrvávajúcim dojčením u matky, pričom gastroenterológ matke odporučil ukončiť dojčenie. Súčasne sa znalec vyjadril aj ku správaniu maloletého, typu uhryznutie a podobne, kedy uviedol, že maloletý je toho času v období vzdoru, ktorý trvá u detí od 1,5 roka do 3 rokov a jedná sa o typický prejav daného obdobia, kedy si dieťa vydobýja pozornosť a rýchle uspokojovanie svojich potrieb cez vzdor, pričom toto správanie nie je vymykajúce sa prirodzenému vývinu dieťaťa.

9. Po vykonanom dokazovaní okresný súd dospel k záveru, že aj samotné správanie maloletého, kedy občas keď je u matky odmieta ísť k otcovi, a naopak keď je maloletý s otcom, odmieta sa vrátiť k matke vypovedá len o tom, že maloletý má oboch rodičov rád, k týmto má vytvorený citový vzťah a s oboma rodičmi chce tráviť čas. Záverom okresný súd poukázal na tú skutočnosť, že negatívny vplyv na psychický vývoj maloletého majú skôr pretrvávajúce konflikty medzi rodičmi, čo potvrdilo viacero psychológov vo svojich vyjadreniach v rámci konania. Rozsudkom okresného súdu sa mení rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 12P/34/2021, zo dňa 18.08.2021, právoplatný 08.09.2021. O trovách konania okresný súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku.

10. Proti tomuto rozsudku odvolanie podala matka prostredníctvom právnej zástupkyne a žiadala, aby súd druhej inštancie napadnuté rozhodnutie zrušil a jej odvolaniu vyhovel podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP. Odvolanie podala z dôvodov v § 365 ods. 1 písm. a), d), e), f), g), h) CSP. Matka poukázala na to, že som navrhovala vypočuť svedkov, ktorých výsluch okresný súd zamietol vypočuť ešte pred vypracovaním znaleckého posudku, v ktorom by znalec pracoval aj s týmito svedeckými výpoveďami. Sú to práve tieto osoby, ktoré ju upozorňujú na nevhodné správanie sa otca a jeho matky a tieto výpovede by mali významný význam. Práve znalec PhDr. Benkovič odporučil styk rozširovať postupne. V tomto prípade sa však okresný súd týmto odporúčaním neriadil, hoci sám kolízny opatrovník navrhol styk rozšíriť v zmysle tohto znaleckého posudku a nie v zmysle návrhu otca. Pôvodným rozsudkom mal otec upravený styk v sobotu a nedeľu v trvaní vždy dvoch hodín (10:00 hod. do 12:00 hod.) a v stredu od 17:00 hod. do 18:30 hod. Okresný súd mal prihliadnuť na jej návrh, ktorý bol v súlade s návrhom znalca, aby bolo stretávanie sa s otcom postupné a aby sa navýšili hodiny na pol deň počas soboty a nedele počas párneho týždňa. Pokiaľ tvrdila, že otec sa nedokáže o syna riadne postarať a syn má problémy, keď ho oblieka a chystá k otcovi, predložila fotografie, z ktorých má byť zrejmé, že pri chystaní sa maloletého k otcovi sa tento povracal a tiež v akom stave po dvoch hodinách mu otec syna vrátil. Mal. A. mal celé tričko prepotené, hoci mal náhradné, otec ho neprezliekol, prišiel špinavý, teda ruky neumyté, nehovoriac, že ho neprebaliil, ktoré všetky skutočnosti sa samozrejme odrážajú na zdraví maloletého. S maloletým bola 11.08.2023 na neurologickej kontrole, kde jej bolo odporúčené stavy maloletého zaznamenávať, pri tomto vyšetrení bola dotazovaná, či maloletý nie je vystavený stresu alebo inej záťažovej situácii. Tvrdenie, s ktorým sa uspokojil okresný súd, že rodina otca a prostredie, do ktorého maloletý chodí, je pre maloletého vhodné a otec na pojednávaní tvrdil, že on ani jeho rodičia neboli priestupkovo riešení, nie je podľa matky pravdivé. Podľa matky otec klamal, predložila rozhodnutia priestupkových konaní č. 289/06, „kde bola stará matka maloletého uznaná za priestupok, obdobne tomu bolo aj v konaní VVSB/2009/01149, 290/06 Pr, všetko Obvodný úrad PB, pracovisko Púchov, rozhodnutie KS TN 23To/48/2010, ktoré uznesenie jednoznačne popisuje, ako sa správala L. G., zároveň predkladám petíciu občanov H., ktorí popisujú, akým spôsobom sa menovaná správa na verejnosti. Otec maloletého poprel, že by jeho matka chodila na motorke a dokonca tam vozila nášho syna prípadne iné deti. Opäť zavádzal súd a predložil detskú motorku, na ktorej údajne sa len syn vozí, ja predkladám fotografiu, na ktorej je zachytená stará matka maloletého s maloletým dieťaťom na tejto fotke, čo jednoznačne preukazuje, že otec na pojednávaní súd vedome zavádzal. Ja ako matka som si vedomá, že pri výchove dieťaťa je potrebný aj otec a i napriek rôznym hanlivým výrazom, posmeškom som sa podvolila a so synčekom som na styk k otcovi chodila. Práve počas mojej prítomnosti som mala možnosť vidieť, v akej hygiene sa predmetná domácnosť nachádza a už po príchode od otca sa sám maloletý dožaduje úplného vyzlečenia a osprchovania s tým, že zapácha.“ Tým, že hygiena je u otca nedostatočná, syn si tam vôbec neumýva ruky, je len prirodzené, že má neustále zdravotné problémy, či rôzny výsyp na koži, hnačky atď. Dokonca

sa stalo, že jej otec syna vrátil s teplotou 38 stupňov, vôbec jej o tom nepovedal a teda predpokladá, že si toho ani vôbec nevšimol. Je pravdou, že syna doposiaľ dojí, nie je to ani tak, že samotné materské mlieko si syn vyžaduje, ale je to aj hlavne z dôvodu toho, že potrebuje blízky kontakt s ňou, teda so svojou matkou a zrejme si tým kompenzuje ich odlúčenie. Samotní pediatri všeobecne uvádzajú, že separácia od matky je v troch až štyroch rokoch, čo nepriamo uviedol aj znalec vo svojom posudku, a preto je postupné rozširovanie styku v záujme dieťaťa tak, ako toto odporučil znalec a nie skok z dvoch hodín rovno na deväť hodín. Navrhovala tento styk rozšíriť o dve hodiny, čo považovala, že je v záujme maloletého, takéto odlúčenie môže syn zvládnuť, no aby bol s otcom tak dlho nepovažovala za šťastné a vhodné riešenie. Syn A. začal viac rozprávať a preto informácie, že u otca papá cukríky a chrumky mi povie hneď po príchode, hoci otec vie, že toto lekár nedoporučuje vzhľadom na reflux, otec toto odmieta rešpektovať. Keď otca upozornila, že je maloletý nachladnutý, aby nepil u neho studený džús alebo vodu, tak toto skutočne otec dodržal, no dal maloletému zmrzlinu a povedal jej, že mu zmrzlinu nezakázala dať. Už toto je znak toho, že otec nemá ani len tušenie a ani záujem zistiť, ako je potrebné starať sa o dieťa. Maloletý po návštevách od otca, hlavne posledné mesiace, je agresívny, kope zvieratá tvrdiac, že toto robí aj u tatina, že tam kope do C. (vlčiak) a tiež do prasiat. Doma to nikoho robiť nevidel, teda musí to mať prinajmenšom odpozorované, zažitú. Takýto prístup nie je správny a nie je v záujme zdravého psychického vývinu maloletého. Dokonca jej maloletý povedal, že s babkou sa tatino stále hádajú a kričia po sebe, nakoľko keď kričí a upozorní ho, aby sa tak nesprával, tak jej povie, že sa tak správať môže, keď to môže robiť babka aj tatino. Zároveň predložila prehlásenie pani D., ktorá opisuje, nakoľko je bezprostredná suseda, správanie sa otca dieťaťa a jeho matky, keď je tam ich maloletý syn. Pokiaľ bude styk rozšírený len o cca dve maximálne tri hodiny a streda sa úplne vylúči, syn si na takýto model bude zvykať postupne. Čím bude syn starší, bude svoje pocity vedieť lepšie popísať a je len prirodzené, že sa styk bude postupne rozširovať, no tento by mal byť v záujme maloletého a záujem otca nemôže byť povýšený nad záujem dieťaťa. Pokiaľ sa syn bude viac dožadovať otca a jeho prítomnosti, nebude sa tomuto matka brániť, rada uvidí syna šťastného a spokojného, no pri terajších návratoch od otca toto nemôže konštatovať. Preto žiadala, aby sa súd druhej inštancie oboznámil s predloženými dôkazmi, so záverom znaleckého posudku PhDr. Benkoviča a aby jej odvolaniu v čo najlepšom záujme maloletého A. vyhovel. Žiadala, preto napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

11. K doručenému odvolaniu matky sa písomne vyjadril kolízny opatrovník vo vyjadrení na čl. 139 spisu, ktorý zotrval na prednesoch učinенých v prvoinštančnom konaní.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania- matka (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

13. Vzhľadom na konštatovanie vecnej správnoti napadnutých výrokov rozsudku okresného súdu a stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozhodnutia okresným súdom, krajský súd za aplikácie § 387 ods. 1, 2 CSP odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu. Z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 350/09 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo 170/2005, pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval tie závery napadnutého rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), a tým je postačujúce len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP (do 30.06.2016 cez § 219 ods. 2 OSP) na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku okresného súdu.

14. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie odvolania matky, a pretože odvolací súd zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty odvolateľky nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže jej dať preto za pravdu. Len

na zdôraznenie vecnej správnosti záverov súdu prvej inštancie, odvolací súd považuje za podstatné sa potom vyjadriť osobitne len k niektorým odvolacím dôvodom matky, v ostatnom poukazuje na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

15. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

16. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom navrhovateľky - matky maloletého a vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu, odvolací súd považuje za podstatné uviesť síce všeobecné, ale pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatné skutočnosti. Ústava pojem „súkromný a rodinný život“ bližšie nedefinuje. Keďže základné práva a slobody podľa ústavy je potrebné vykladať a uplatňovať v zmysle a duchu medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách (PL. ÚS 5/93, PL. ÚS 15/98), ústavný súd pri vymedzení obsahu uvedených pojmov prihliadal aj na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), týkajúcu sa predovšetkým čl. 8 dohovoru a konštatoval, že práva rodičov k deťom spadajú pod pojem rodinný život, pričom vo veciach týkajúcich sa predmetných práv vždy treba vziať do úvahy najlepší záujem dieťaťa, ktorý môže prevážiť záujem rodičov. Spravidla nemá rodič právo na prijatie opatrení, ktoré by ohrozilo zdravie alebo vývoj dieťaťa (rozsudok veľkého senátu ESLP z 8. júla 2003 vo veci Sahin proti Nemecku, sťažnosť č. 30943/96, § 66). Článok 8 dohovoru nepriznáva žiadnemu z rodičov prednostné právo na výchovu dieťaťa (rozsudok ESLP z 21. februára 2006 vo veci Dostál proti Českej republike, sťažnosť č. 26739/04, § 55). Ochrana „rodinného života“ sa týka súkromia jednotlivca v jeho rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne či materiálne (I. ÚS 13/00). ESLP uvádza, že si uvedomuje to, že vnútroštátne orgány nie sú všemohúce, spravidla keď sa stretávajú s rodičmi, ktorí nie sú schopní prekonať svoju nevraživosť a nedbajú na záujmy vlastného dieťaťa (rozsudok z 18. júla 2006 vo veci Pedovič proti Českej republike, sťažnosť č. 27145/03, § 115). Typ a rozsah opatrení závisí od okolností prípadu, avšak porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb vždy predstavuje dôležitý faktor (rozsudok ESLP z 27. júna 2000 vo veci Nuutinen proti Fínsku, sťažnosť č. 32842/96 § 128).

17. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v čl. 4 CMP, ktoré tak okresný súd, ako i odvolací súd aplikujú pri svojom rozhodovaní, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho „najlepšom záujme“. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúcemu základnému právu obidvoch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa v zmysle § 28 ods. 1 písm. a) zákona o rodine. Pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (porov. I. ÚS 378/2019).

18. Odvolací súd pokiaľ sa týka predmetného styku otca s maloletým dieťaťom, vychádzajúc zo spisového materiálu, považoval v zhode s okresným súdom preukázané, že rodičia sa nedokážu dohodnúť o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, pričom rodičovský vzťah je napätý. Mal za to, že závery okresného súdu, zohľadniac samozrejme výsledky i znaleckého dokazovania, a to v rozsahu tak, ako boli zhrnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku, vytvorili dostatočný základ pre konštatovanie, že maloleté dieťa má právo na zachovanie svojho vzťahu k obidvom rodičom a je potrebné, aby súd dbal na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného rovnocenného, rovnoprávneho, osobného styku s obidvomi rodičmi. Práve s dôrazom na vek dieťaťa, mal. A., je nielen podľa okresného súdu, ale i podľa odvolacieho súdu dôležité, aby sa citové väzby maloletého k obidvom rodičom udržiavali a rozvíjali a nie sú preukázané, tak k momentu rozhodovania okresného súdu, ako ani k momentu rozhodovania krajského súdu, také skutočnosti, ktoré by vylučovali otca z realizácie styku s maloletým v rozsahu určenom okresným súdom. Ak okresný súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, tak odvolací súd mal za to, že toto sú tie záujmy maloletého

dieťaťa, ktoré vyžadujú ochranu a rozhodnutie súdu tak, ako to vyplýva z rozhodnutia okresného súdu. Je zrejmé, že v tomto veku sa prehĺbujú vzťahy maloletého dieťaťa k najbližším osobám, ktorými sú predovšetkým rodičia, najintenzívnejšie sa vytvárajú citové väzby, dôvera aj k ďalším osobám. V prípade, ak nie je zabezpečený dostatočný kontakt obidvoch rodičov s maloletým dieťaťom, nie je možné, aby sa citové väzby vytvárali. Pokiaľ matka v odvolaní namietala, že okresný súd mal prihliadnúť na jej návrh, ktorý bol podľa nej práve v súlade s návrhom znalca, aby bolo stretávanie sa s otcom postupné a aby sa navýšili hodiny na pol deň počas soboty a nedele počas párneho týždňa, tak odvolací súd sa stotožnil s okresným súdom a v tejto časti odkazuje na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že samozrejme odvolací súd v tejto rovine chápe starosť matky o maloleté dieťa, avšak základom rozhodnutia odvolacieho súdu sú skutočnosti, ktoré vychádzajú z obsahu spisového materiálu okresného súdu. Pokiaľ matka v odvolaní uviedla, že znalec PhDr. Benkovič odporučil styk rozširovať postupne, a okresný súd takéto odporúčanie nerešpektoval, tak odvolací súd uvádza, že zo znaleckého posudku z Čl. 8 vyplýva, že znalec uviedol, že je možné styk rozšíriť na viac hodín za deň s postupným nábehom, s tým že maloletý ešte nedosiahol taký stupeň vývoja, aby bol schopný prespávať u otca, a preto odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu, nie je možné považovať za také, ktoré by v podstatnom rozsahu nerešpektovalo závery znaleckého posudku. Odvolací súd s poukazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, ako i znaleckého posudku sa nestotožnil s tvrdením matky o nešťastnosti a nevhodnosti riešenia okresným súdom, keď vzťah otca s maloletým je harmonický a prirodzene sa vyvíja. Pokiaľ matka v odvolaní konštatovala, že syna doposiaľ dojčí a že to nie je ani tak v tom, že samotné materské mlieko si syn vyžaduje, ale že je to aj hlavne z dôvodu, že potrebuje blízky kontakt s ňou, teda so svojou matkou a zrejme si tým kompenzuje ich odlúčenie, tak síce odvolací súd v žiadnom prípade nespochybňuje blízky vzťah maloletého s matkou, avšak nie je zrejmé aké odlúčenie má matka na mysli, keď zo znaleckého posudku vyplýva, že „...Maloletý v prítomnosti otca ako aj v prítomnosti matky sa správa spontánne, bez separačnej úzkosti, je zjavné, že sa pri oboch jedná o vzťahovo blízke a známe osoby maloletého“ (čl. 106 spisu).

19. Matka v odvolaní uviedla, že navrhovala vypočuť svedkov, okresný súd však zamietol jej návrh na ich vypočutie ešte pred vypracovaním znaleckého posudku, pričom práve takýmto dokazovaním by znalec, podľa nej, pracoval aj s týmito svedeckými výpoveďami, keďže toto sú práve podľa nej osoby, ktoré upozorňujú na nevhodné správanie sa otca a jeho matky a tieto výpovede by mali podľa nej významný význam, napriek tomu okresný súd sa týmto odporúčaním neriadil, hoci sám kolízny opatrovník navrhol styk rozšíriť v zmysle tohto znaleckého posudku a nie v zmysle návrhu otca. Vo vzťahu k tejto argumentácii matky poukazuje odvolací súd na celé odôvodnenie napadnutého rozsudku s dôrazom najmä na ods. 21, z ktorého vyplýva dostatočné odôvodnenie okresným súdom zvoleného procesného postupu. Odvolací súd nemal dôvod sa ani od týchto záverov okresného súdu odkloniť, cez úpravu § 387 ods. 2 CSP poukazuje na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu v tejto rovine, vo vzťahu k svojim záverom pripomína, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

20. V odvolaní matka argumentovala aj tým, že otec sa nedokáže o syna riadne postarať a že syn má problémy, keď ho oblieka a chystá k otcovi, o čom mali svedčiť fotografie, z ktorých má byť zrejmé, že pri chystaní sa maloletého k otcovi sa tento povracal a tiež má byť zrejmý stav po dvoch hodinách, keď ho otec mal vrátiť, s tým, že syn „A. mal celé tričko prepotené, hoci mal náhradné otec ho neprezliekol, prišiel špinavý, teda ruky neumyté, nehovoriac že ho neprebalil, ktoré všetky skutočnosti sa samozrejme odrážajú na zdraví maloletého. Bola som s dieťaťom 11.08.2023 na neurologickej kontrole, kde mi bolo odporúčané stavy maloletého zaznamenávať, pri tomto vyšetrení som bola dotazovaná, či maloletý nie je vystavený stresu alebo inej záťažovej situácii. Tvrdenie, s ktorým sa uspokojil súd, že rodina otca a prostredie, do ktorého maloletý chodí je pre maloletého vhodné a otec na pojednávaní tvrdil, že on ani jeho rodičia neboli priestupkovo riešení. Klamal, predkladám rozhodnutia priestupkových konaní“. Vo vzťahu k týmto tvrdeniam matky odvolací súd uvádza, že ich citlivo vnímal a vyhodnocoval, avšak zo žiadnych konkrétnych dôkazov nevyplýva, že by práve v dôsledku takto označených skutočností matkou bolo možné vyvodiť ich priamy dopad na zdravotný stav maloletého, a teda konštatovať nesprávnosť záverov okresného súdu, ktorá nesprávnosť by predstavovala dôvod odkloniť sa od nich.

21. Pokiaľ matka v odvolaní poukazovala na výchovné prostredie u otca (i správanie jeho matky), ktoré spájala i s nevhodným správaním maloletého, tak v jej argumentácii nenašlo, podľa zistení odvolacieho

súdu odzrkadlenie vyjadrenia znalca ku správaniu maloletého, tak ako uviedol okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, že správanie typu uhryznutie a podobne u maloletého, ktorý je toho času v období vzdoru, ktorý trvá u detí od 1,5 roka do 3 rokov je typickým prejavom daného obdobia, kedy si dieťa vydobýja pozornosť a rýchle uspokojovanie svojich potrieb cez vzdor, pričom toto správanie nie je vymykajúce sa prirodzenému vývinu dieťaťa. (č.l. 28 znaleckého posudku, na č.l. 106 spisu okresného súdu) Odvolací súd na základe uvedeného konštatovania potom nemohol považovať odvolanie matky ani v tejto časti za dôvodné.

22. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

23. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku je koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP.

24. Odvolací súd považuje za nevyhnutné poukázať i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, v zmysle ktorého, odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

25. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie, ktorým upravil styk otca s maloletým v rozsahu s cieľom maloletému zabezpečiť kontinuitu poskytovanej starostlivosti zo strany otca, a aby zamedzil odcudzeniu medzi otcom a dieťaťom prihliadajúc na vek dieťaťa. Vzhľadom na skutkové okolnosti však okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP a v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

26. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

27. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania, pričom východiskom je, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu, pričom zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarcu konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská súd prvej inštancie rozhodol správne o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, ktoré závery v konkrétnostiach odvolateľka ani nespochybnila a existenciu takýchto okolností ani vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania neuvádzala.

28. Keďže odvolací súd nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP ani pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, o týchto rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

29. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený

osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).